

Autor: Gottfried Feder

Co rozumíme úrokovým otroctvím?

Stav národů, stojících pod peněžní či úrokovou vládou velkofinančnictví:

V úrokovém otroctví je zemědělec, který se musí uchýlit k „úvěru“, aby mohl financovat svůj podnik, a musí tento úvěr úročit tak vysoko, že mu úroky pohltí téměř celý výtěžek jeho práce, nebo který udělal a musel udělat dluhy, aby nyní za sebou tuto hypotéku vlekl jako věčné olověné závaží.

V úrokovém otroctví je dělník, který vyrábí v továrnách a dílnách za skoupou mzdu hodnoty, zatímco akcionář – bez námahy a práce – pobírá úroky, tantiémy a dividendy.

V úrokovém otroctví je celý řemeslný střední stav, který dnes musí pracovat vlastně jen na zúročení svých bankovních úvěrů.

V úrokovém otroctví jsou všichni ti, kdo musí vydělávat na svůj chléb duševní či tělesnou prací, zatímco vedle nich početně malá vrstva – bez práce a námahy – pobírá ohromné příjmy ze svých úroků, bankovních a burzovních zisků, peněžních transakcí atd. (Zde nemysleme na malé rentiéry a strádaly – jistě i oni děkují, resp. děkovali za své úrokové příjmy skrz naskrz falešnému zřízení – ale byly jim během života odebrány či zdaněny nebo jinak odňaty dvojnásobné a stonásobné částky jejich malých úroků, takže jim ve stáří lze snadno vyplatit část plného pracovního výnosu, který jim byl dříve odpírán, resp. zadržován – a získat tak velkou masu těch, kteří jsou na dnešním úrokově-kapitalistickém systému zdánlivě zainteresováni.)

V úrokovém otroctví je dále i průmyslník, který svůj podnik vybudoval nejhouževnatější prací, a pak – následuje ducha času – jej proměnil v „akciovou společnost“ a nyní není už pánem svého svobodného rozhodování, nýbrž musí uspokojit nenasytnou chtivost zisku „dozorčích rad a akcionářů“ – nechce-li být ze svého vlastního výtvoru propuštěn!

Do úrokového otroctví se vydává každý národ, který kryje svou potřebu peněz „půjčkami“.

V úrokovém otroctví zanikne každý národ, který vydal svá nejdůležitější vnitropolitická výsostní práva, své peněžnictví (peněžní svrchovanost), své železnice (dopravní svrchovanost) a dozor nad nejdůležitějšími daněmi i cly peněžní moc, bankéřům, jako to učinilo Německo přijetím Dawesova plánu...

V úrokovém otroctví se nalézá tvořivá práce, která přiznala přednost penězům, takže dnes se „služebník hospodářství“, peníze, staly „pánem práce“, a to jejím nejbrutálnějším tyranem...

Úrokové otroctví je správný věcný výraz pro antiteze: „Kapitál proti práci“, „krev proti penězům“, „tvořivá síla“ proti „vykořisťování“...

Zrušení úrokového otroctví je železnou osou, kolem níž se všechno točí, je mnohem víc než pouhým finančně-politickým požadavkem, zasahuje ve svých předpokladech i výsledcích stejně tak hluboko do politického života jako do života hospodářského, neméně je hlavní otázkou ekonomického myšlení a zasahuje tak i co nejhluběji do osobního života každého jednotlivce, když od každého žádá rozhodnutí: služba národu nebo bezmezné soukromé obohacení – znamená tedy „vyřešení sociální otázky“!

Komentář DP:

Inženýr, národohospodářský teoretik a politik Gottfried Feder (1883-1941) publikoval svoji zásadní stať o zlomení úvěrového otroctví již **těsně po první světové válce** (*Manifest zur Brechung der Zinsknechtschaft des Geldes*, 1919). Francouzské vydavatelství Les Editions de la Foret nyní chystá výběr z jeho textů pod názvem *Critique nationale revolutionnaire du kapitalisme speculatif*. Náš úryvek je cit. dle: J. L. Fischer, *Třetí říše*, Brno 1932, s. 18. Česky o Federovi dále např. Ernst Nolte, *Fašismus ve své epoše*, Praha 1998, s. 418-419. Zde se mj. píše:

„Úkolem národního hospodářství je krytí potřeb, nikoliv rentabilita. Princip rentability znamená osudové odpoutání kapitálu od práce, proto vede nakonec k anonymizaci hospodářství a emancipaci peněz, které se ze služebníka stávají pánem hospodářství. Prostřednictvím úroku jsou všechny životní projevy donuceny sloužit nadstátním peněžním silám a z produktivní práce je vydírán nesmírný tribut.“

Feder, podobně jako např. o generaci starší Silvio Gesell, zkrátka usiloval o „sociálně odpovědný kapitalismus“ oproštěný od diktatury finančnictví, který by byl spravedlivější a maximálně omezil konjunkturální výkyvy. To bylo však v polovině 30. let pro mnohé radikály „německého socialismu“, ať už „romantického“ (různé varianty stavovství, re-agrarizace, socializace) nebo naopak technokratického ražení (centralizace evropského řízeného hospodářství, zestátnění), již málo.

K Federovi a jeho zásadě, že „kapitál musí sloužit hospodářství a hospodářství národům, nikoli obráceně“, srv. také:

L. F. Céline, *Škola mrtvol*, Praha 1940, s. 13, 28, 32, 37 a především 63.

J. F. Fuller, *Evropa bez Anglie*, Praha 1941, s. 34-48 (kap.: Napoleonova obranná válka proti plutokracii; Vítězství a panství plutokracií v 19. století; pozadí světové války 1914-1918; Počíná evropská válka za osvobození aj.).

A. Hitler, *Mein Kampf*, Praha 2000, s. 151 a násl. (kap. Počátky mé politické činnosti; Federovo jméno je zde většinou přepsáno v chybném tvaru Feders).

H. Rauschning, *Mluvil jsem s Hitlerem*, Praha 1946, s. 34-40, 116-117.

O. Spengler, *Pruský socialismus*, Praha b. d. (samizdat), s. 5-8, 16-17 (viz také Čítárna Dělského potápeč)

J. Winschuh, *Vítězství práce*, Praha 1941, s. 35 a následující (kap. Peníze v pracovní měně; Pracovní nasazení, ne trh práce; V duchu Hansy), s. 74 (Boj mezi zlatou a pracovní měnou).

Převážná část poválečné literatury nekriticky přejala marxistickou propagandu z 20. let, která ostatní protikapitalistické či vůbec protisystémové strany a hnutí šmahem označovala za „služebníky velkokapitálu“. Jistou výjimku v tom představuje kniha Roberta O. Paxtona, *Anatomie fašismu*, v níž se uznává, že většina německých podnikatelů se sice jistila na všech stranách, ale vždy dávali víc tradičním konzervativním partajím. Některé významné firmy jako např. I.G. Farben nepřispívaly před rokem 1933 Národně socialistické dělnické straně skoro vůbec (s. 79). Ani Paxton ovšem nezohledňuje, že národní revoluční režimy v Německu a v Itálii se nemohly pustit do opravdu nekompromisní systémové přestavby hospodářství už proto, že znejistělý a naštvaný peněžní svět přijal výzvu a chystal se „zlato“ zakládající jeho moc bránit i za cenu další světové války...

K tomu srv.: Maurice Bardèche, *Fašistický socialismus Tradice budoucnosti* 2011.